

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Egy évre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGY PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Feltöltés főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A pénzügyi expozé

Valamikor olyan boldog ország voltunk, hogy a pénzügyminiszter parlamenti beszédeit nem vettük — komolyan. Olyan szálló ige-féle volt már ideben, hogy minden pénzügyminiszter kerékkötő, gáncsvető, krokodil-könnyeket síró-rívó szükséges valami a bársonyszékek birodalmában, akinek legfőbb dolga a budget összeállítása, bemutatása és megszavaztatása. Ez ugyan mind nem nehéz dolog akkor, amikor állandóan fölösleg mutatkozik a költségvetésben, ahogy az a régi jó világban megtörtént. S ha olykor-olykor csuszott is valamilyen hiba a számvetésbe, ha a kétszerkettő sehogysem akart több lenni a négynél, akkor egy három szakaszos kis törvényjavaslattal a házbérkrajcár, vagy a szeszadó fölemeléséről el volt intézve a kellemetlen differencia. Az egy-két milliárdnyi deficit. Ezért tartottuk a pénzügyminisztert olyan ijesztgető mumusnak, akit sohasem vettünk — tulságos komolyan.

Ma azonban az egész ország lázas izgatottsággal lesi a pénzügyek legfőbb intézőjének ajka mozdulását s várja tőle azokat a kijelentéseket, amelyek az ország talpraállásának és gazdasági erejének fokmérői. Ma nem sáfárja a nemzet vagyonának a pénzügyminiszter, hanem ugyszólván megteremtője. Megteremtője azoknak a segélyforrásoknak, melyek a gazdasági élet vérkeringését vannak hivatva megindítani, hajtani és fenntartani. Ma komolyan, halálos komolyan hallgatjuk a pénzügyminisztert s a világerő sem jutna eszünkbe, hogy mosolyogjunk parlamenti beszédén, amely szintén nem egyszerű beszéd többé, hanem valóságos, messze kiható *exposé*.

Ebben a keddi expozében olyan biztató, vigasztaló kijelentéseket hallottunk, melyek jóleső reménységgel töltöttek el bennünket a felől, hogy a súlyos adók, a nagy nemzeti áldozatok előbb-utóbb kivezetik hazánkat a nyomasztó pénzügyi válságból. Különösen megnyugtató a pénzügyminiszternek ama kijelentése, hogy nem gondol az állami tisztviselők embertelen utcára dobására, nem gondol az állami kulturintézetek magánkézbeadására, nem gondol töménytelen papirpénz kibocsátására, hanem igenis gondol a 10 milliárdos deficitnek a hadinyereségből és az igazságos vagyondézsmából való fedezésére. Szóval olyan reális pénzügyi műveletekre, melyek, ha nem találnak is egyforma megértésre az országban, de feltétlenül elhőzzák, valóra váltják Csonkamagyarország talpraállását és meggyógyulását.

Ez a pénzügyi expozé még azt is tartalmazza, hogy takarékoskodnunk, okosan gazdálkodnunk kell nemcsak a köz, hanem a magánéletben is. Minden garas, melyet fényüzési, könnyen nélkülözhető cikkeken megtakarítunk, javítja az állam pénzének vásárló erejét s vele egyetemben javítja az egyesek jólétének és boldogulásának alapföltételét is. És szinte fölemel, büszkévé, dacossá tesz

bennünket az a kijelentés, hogy az ország azon az uton, melyet a pénzügyi expozé mutat neki, matematikai pontossággal jut el a teljes gazdasági felépüléshez és dacára a sötétlátók és ravaszon számítók rémhírterjesztő törekvéseinek, teljes bizonyossággal elkerüli az államcsődöt és gazdasági összeomlást. A jelek arra vallanak, hogy a pénzügyek intézése jó kezekben van letéve.

A honvédelmi miniszter válasza

A nem-együlés mai ülése

Budapest, szeptember 15. (N. St. tel. jel.) Rakovszky István elnök negyed 11 órakor nyitotta meg a nemzetgyűlés mai ülését. Felolvassák az interpellációs könyvet, amelybe 9-én jegyeztek be interpellációt. Az interpellációkra fél egy órakor térnek át. Elnök bejelenti, hogy Tomcsányi Vilmos és Sréter István miniszterek ma fognak válaszolni a Heltai ügyben hozzájuk intézett interpellációra. — Korányi Frigyes pénzügyminiszter bejelenti, hogy tegnap egy táviratot olvasott fel. Tegnap az illető képviselő megjelent nála és Rakovszky elnöknel is kimagyarázta magát, hogy a táviratot mint privát ember adta fel, ő nem lát semmi okot sem fennforogni, hogy ezt az ügyet tovább folytassák. A Ház ezt tudomásul veszi. Ezután áttérnek az illetékekről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalására.

A tőzsde illetékről szóló szakasznál Gaál Gaszton módosítást indítványoz, amit a Ház elvet. Ugyancsak elvetette a Ház Gaál Gasztonnak azt a módosítását is, hogy a tőzsde illetéket egy ezrelékről 5 százalékra emeljék fel. Ezután Schandl Károly a közoktatásügyi bizottság jelentését terjeszti be, amiután az elnök napirendi javaslatot tesz.

Utána Sréter István honvédelmi miniszter válaszol Fangler Béla interpellációjára. Kijelenti, hogy Jánosi Andor hirtelenségű egy lázító cikk miatt lett letartóztatva. Vizsgálati fogsága alatt megjelent nála két ügyvéd, akik rábírták, hogy tegyen hamis vallomást a Tisza ügyben. Valahogy kiszabadult a fogságból és Bécsbe szökött. Heltait a katonaság küldte ki Bécsbe, hogy egy terhelő vallomást megszerezzen s kíséretében a Prónay különítményből volt egy tiszt. Meg is érkeztek Bécsbe, ahol Heltai érintkezésbe lépett a Habsburg kávéházban székelő kommunistákkal, akiknek azt is elárulta, hogy Budapestről a katonai hatóságok azért küldték ki Bécsbe, hogy Göndör Ferencet magával hozza Budapestre.

Mikor az illető tiszt rájött erre, hirtelen visszautazott s mikor újra kiakart menni Bécsbe, hogy most Heltait vigye vissza magával, a határon felmutatták neki az „Ember” című lapot, amelyben részletesen le volt írva az ügy. Figyelmeztették a tisztet, hogy vigyázzon, letartóztatják Bécsben.]

Levelet irt most Polónyi Dezsőnek, hogy a hadosztálybírósnál történt összes szabálytalanságokat adja be írásban. Ő meg fog vizsgálni mindent. Elrendeli a vizsgálatot mindazon katonai személyek ellen, akiket az „Ember” megalit. Intézkedés történt, hogy a jövőben a határállásokra szolgáló igazolványokat csak illetékes egyéneknek adják ki. Rámutat arra, hogy ez az egész támadás annak a hajszásnak egy láncszeme, amely megindult ellene. Ha nincsenek megelégedve avval a vizsgálattal,

amit ő indít, ő felveti a bizalmi kérdést. (Taps és éljenzés.) (Erekyék kiabálják, hogy: mondjon le!)

Ezután Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter szólal fel. János Andort egy Kassán megjelent lázító cikke miatt tartóztatták le. Az ügyészségen tévedésből kifolyólag szabadon engedték. János akkoron elutazott Budapestről, mire újra leaktarták tartóztatni. Dapsi János detektív ellen szintén vizsgálat van folyamatban, hamis tanúzásra való rábeszélés miatt. Kéri válasza tudomásul vételét.

Fangler Béla válaszában Heltairól beszél, akit a forradalom szennye vetett fel. Majd a pozsonyi szerepléséről beszél, ami mindenki előtt ismeretes. — Ha a honvédelmi miniszter nem tudja megvédeni a jogrendet, hagyja el a helyét. (Közbekiáltások: Éljen Sréter!)

Ezután nagy zajban folytatja beszédét, (a kisczardák állandóan közbeszólnak: Puccs rendező!) Nagy zajban fejezi be Fangler a beszédét. Ezután Berky Gyula személyes kérdésben szólal fel, amiután a Ház tudomásul veszi a miniszterek válaszát.

Ereky Károly szintén személyes kérdésben szólal fel, majd áttérnek az interpellációkra.

Az interpellációt bejegyzett képviselők legtöbbje nem volt jelen, egyedül Mahunka Imre mondja el interpellációját. Ezzel az ülés egyenegyed 3 órakor véget élt.

Elitelték Tisza gyilkosait

— Két halálos ítélet —

Budapest, szept. 15. (N. St. tel. jel.) Ma hirdette ki Tisza István gróf gyilkosainak bünpörében a hadosztálybírósnak az ítéletet. Már reggel 9 órakor kezdődött a tárgyalási terem előkelő közönséggel, főképp a Tisza-családhoz tartozókkal és politikusokkal, valamint jelen volt a nagy pernek minden tanuja.

Pontban 10 órakor lépett a tárgyalóterembe Zoltán László huszárezredes, elnök. A védőttakat bevezették, majd kijelenti, hogy ki fogják hirdetni az ítéletet. A jegyző-főhadnagy felolvassa az ítéletet:

— A magyar állam nevében! A hadosztálybírósnak a tettestársi minőségben elkövetett felbérelt gyilkossággal vádolt Hüttner Sándor, ugyancsak tettestársi minőségben elkövetett felbérelt gyilkossággal és szökéssel vádolt Stanykovszky Tibor, valamint tettestársként elkövetett felbérelt gyilkossággal és súlyos testisértséssel vádolt ifjabb Dobó István, valamint a K. B. T. 413. szakaszába ütköző szökéssel vádolt Vágó Wilhelm Jenő büntetőjében a vád és védelem tanuinak meghallgatása után a következő ítéletet hozta:

— A magyar királyi hadosztálybírósnak bűnösnek mondja ki Hüttner Sándor volt tény-

Iges főhadnagyot a K. B. P. szakaszába ütköző tettes társi minőségben elkövetett egy rendbeli felbérelt gyilkosság büntetésében, amit az által követelt el, hogy 1918. október 31-én több társával gróf Tisza István Hermina-úti villájában fegyveresen behatolva, őrt állott, mialatt társai, Kéri Pál előzetes felszólítására, előre megbeszélt terv szerint gróf Tisza Istvánt puskalövéssekkel megölték, másodsor *Sztanykovszky* Tibor cs. és kir. volt 65. gyalogezredbeli tartalékos zászlóst háboru idején tényleges állományban elkövetett szökés, és tettestársi minőségben elkövetett felbérelt gyilkosság büntetésében, amit az által követelt el, hogy 1918. október 31-én több társával együtt gróf Tisza István Hermina-úti nyaralójába fegyveresen behatolva, őrt állott, mialatt társai Kéri Pál előzetes felszólítására, előre megbeszélt terv szerint gróf Tisza Istvánt több puskalövéssekkel megölték, harmadsor ifjabb *Dobó* István volt cs. és kir. haditergerészeti szakaszvezető tettes-társi minőségben elkövetett felbérelt gyilkosság büntetésében, amit az által követelt el, hogy 1918. október hó 31-én több társával Tisza István gróf Hermina-úti nyaralójába fegyveresen behatolva, gróf Tisza Istvánt rövid szóváltás és azon felszólítás után, hogy kezéből a fegyvert tegye le, katonai löveggel ráirányított lövéssel megölte és súlyos testi sértés büntetésében, mivel a gyilkosság alkalmával katonai löveggel irányított lövésekkel Almásy Denise grófnőt súlyosan megsebesítette és negyedsor *Vágó-Wilhelm* Jenő volt cs. és kir. 33. gyalogezredbeli népfelkelő a K. B. K. 413. paragrafusába ütköző szökés büntetésében, mert háboru idején, csapattétét elhagyta azért, hogy magát a katonai szolgálat alól kivonja és Budapestre jött, ahol résztvett a forradalmi mozgalmakban.

Ezért *Dobó* Istvánt összes katonai kitüntetésétől való megfosztásra, a hadseregből való kicsapásra s *kötél általi halálra*,

Sztanykovszky Tibor tartalékos zászlóst rangjáról való lefokozásra, összes kitüntetésétől való megfosztásra a hadseregből való kicsapásra és *kötél általi halálra*,

Hüttner Sándort tisztii rangjától való megfosztásra, a hadseregből való kizárásra, kitüntetésének elvesztésére és *15 évi súlyos börtönre* minden év október 31-én sőtét zárkával súlyosítva, negyedsor

Vágó-Wilhelm Jenőt 3 hónapi súlyos börtönre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a bíróság. A bíróság ítéletében kimondja, hogy a *halálbüntetést először Sztanykovszky*kn, azután *Dobón* kell végrehajtani.

Ezután a hosszú indokolást olvasták fel. Az indokolás kimondja, hogy Tisza István gróf élete ellen elkövetett merénylet több mint közönséges gyilkosság, mert Tisza István megölésével a nemzet életterejét vágják ketté.

Városi közgyűlés

Hubert Ottó főispán beiktatása

Debrecen város törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt tartotta meg e havi rendes közgyűlését, melyen újra beiktatta *Hubert* Ottót, akit a kormányzó a város törvényes és alkotmányos főispánjává nevezett ki. Az eskütétel aktusát ünnepélyesebbé tette az a körülmény is, hogy a közgyűlésből a bizottsági tagok előbb a Nagytemplomba mentek és részt vettek a Debrecenben időző skót misszió által rendezett ünnepélyes istentiszteleten.

Az eskütétel keresetlenül egyszerű volt, méltó a mai komor, nehéz időkhöz, amikor felesleges minden hangos céció és lakmározás, mert minden pillanatot komoly munkára kell felhasználni.

Dicsőfi József emléke

Fél 11 óra után nyitotta meg a közgyűlést *Csóka* Samu h. polgármester. Meleg szavakkal parentálta el az elhunyt *Dicsőfi* József ref. lelkész, bizottsági tagot, akinek emlékét jegyzőkönyvileg megörökíteni javasolta azzal, hogy a törvényhatóság jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét a gyászoló családnak.

Az interpelláció

Az indítvány elfogadása és a polgármesteri jelentés tudomásulvétele után dr. *Komlóssy* Imre bizottsági tag indokolta meg írásban benyújtott interpellációját. Rámutat a városi háztartás szomorú állapotára, melyek új jövedelmi források nyitását tették szükségessé. Még a szerencsétlen vagonlakóktól is városi bélyeget szedtek, mikor lakásért folyamodtak. Minden alkalmat meg kell ragadni, hogy a város jövedelmeit szaporítsák. Erre módot adott a földhasznóbérek emelő miniszteri rendelet, azonban az emelés feltűnően kiesi, az egykori és mai földhozam mellett neveltségesen csekély, hiszen az egykor 4—6 filléres tojás is 3—4 korona már. Előre becsájítja, hogy adatai csak visszamenőleg vonatkoznak a hasznóbéremelésre. Adatait nem célzatosan szedte össze. Tudja azt is, hogy a város földjei mindig kevesebbet jövedelmeznek, mint a magánosok birtokai, de azt sehogya sem tudja megérteni, hogy miért mulasztották el az igazolási határidőt, mikor a bejelentés csupán blankettaszerű volt. Több esetet sorol fel, amikor alaki hiba miatt utasították vissza a város megkeresését. Ez kétségkívül mulasztás következménye. Elve az, hogy mielőtt közvagyontól van szó, a legmesszebbmenő módon óvják meg az adózók érdekeit, ilyen esetben pedig a független bírósághoz menjenek, mert csak úgy mentesül a hatóság azon vádtól és gyanúsítástól, hogy az adózók rovására enyhén járt el.

Az interpelláció felolvasása után *Csóka* Samu főjegyző nyomban válaszol. A város mindig árverésen adja ki földjeit, de sokkal kevesebb hasznóbért ér el, mint a magánbirtokosok. A város bérldívet szemben a méltányosság álláspontjára helyezkedett és megegyezés alapján emelte a hasznóbéreket. Akkor azonban még nem volt 500 koronás buzaár. Az új miniszteri rendelet módot fog majd nyújtani a hasznóbérek újabb emelésére. Kéri előzetes válasza tudomásul vételét.

Ezután dr. *Misztli* Károly tb. jegyző igyekezett mentesíteni a tanács eljárását azzal, hogy csak 30 napi idő állott rendelkezésre és az oláh megszállás miatt nem lehetett több bérldívet érintkezni. Különbösen is tudomása szerint csak két ítéletet hozott a törvényszék hasznóbérelti ügyekben. *Komlóssy* Imre dr nyomban válaszolt, és nyomban felsorolt még néhány esetet. Viharos derűtséget keltett az a megjegyzése, hogy a tb. aljegyző ne próbáljon *misztifikálni*. *Csóka* Samu főjegyző újabb felszólalásában hangsúlyozta, hogy méltányosan és kíméletesen igyekeztek eljárni a bérldívek szemben és meghallgatták erre vonatkozólag a gazdasági bizottság véleményét.

A közgyűlés természetesen tudomásul vette a főjegyző válaszát, az interpelláló azonban nem vette tudomásul és pedig annnyival kevésbé, minthogy egyes kérdésekre és pedig éppen a legfontosabbakra, a válasz nem is terjeszkedett ki.

Hubert Ottó esküje

Ezután három tagu küldöttség (dr. Fráter Imre, Szent Királyi Tivadar és Horváth András) hívta a terembe *Hubert* Ottó főispánt, akit megjelenésekor éljenzéssel fogadtak. A főjegyző felhívására a főispán letette a hivatali esküt, melynek megtörténte után a tisztikar részéről *Csóka* Sámuel főjegyző, a törvényhatósági bizottság részéről pedig dr. *Tervey* Tamás üdvözölte meleg szavakkal. Az üdvözlésekre *Hubert* Ottó főispán a következő beszéddel válaszolt:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Rövid idő eltelte után most másodsor részesülök abban a szerencsében, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága előtt esküt teszek Magyarországnak alkotmányára, törvényei és törvényes szokásai megtartására.

Főispáni kinevezésemet megelőzőleg hátsköröm a kivételes hatalom gyakorlásáról szóló törvényen alapult s a kivételes hatalommal fel is voltam ruházva mind arra nézve amit városunk érdekébe tenni jónak láttam.

Nyitott lapon áll a m. t. közgyűlés előtt mindaz, amit kormánybiztosi minőségemben tettem s amelyeknek a hagyományon kívül illetékes birói csakis önök lehetnek. Bár az idő rövidsége miatt sokat nem is tehettem, de azt Önöknek mint elfogulatlan bírálóknak meg kellett állapítaniok, hogy céljaim elérésénél a ream

ruházott kivételes hatalommal élni nem kívántam. És pedig nem kívántam élni azért, mert Debrecen város történelmi múltjával és a törvényhatóság méltóságával csak azt tartottam összeegyeztethetőnek, ami a rendesen alkalmazható törvények korlátai között megtehető.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Előző beiktatásom alkalmával jeleztem álláspontomat, jeleztem azokat az elveket, amelyeknek alapján működésemet megkezdtem s azt a célt, amelyet a kormány tagjaival egyetértve kitűztem Debrecen város mikénti haladásának irányául. Ezek voltak: a megalkuvás nélküli keresztény és nemzeti alap, a város anyagi helyzetének orvoslása, a kis emberek szociális védelme s Debrecennek mint a tiszántul fővárosának a jövő küzdelmei szempontjából kulturális gazdasági és erőhatalmi tényezőként a legmesszebbmenő kifejlesztése.

Ezek az irányelvek azóta mit sem változtak. Ugyanazok maradtak a szorosam vett keresztény és nemzeti alap intézményes biztosítékainak törvénybe iktatása már kezdetét is vette s az fokozatosan folytattni is fog.

Ezzel, valamint az anyagi helyzet orvoslása és Debrecen jövő fejlődésének irányításával elválaszthatatlan kapcsolatban áll ez a javaslat, amellyel rövid idő múlva foglalkozni fog a törvényhozás s amely hivatva lesz a vidéki törvényhatóságok berendezését a változott idők szellemének megfelelően gyökeresen átalakítani.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Hiába való azonban a legjobb törvény, hiába való minden jogszabály, minden rendelkezés, ha ezek végrehajtásánál nincs meg a lelki összhang, az a meggyőződéses célzat, amely kell ahhoz, hogy az együtt foglalkozók az ugyanegy törvény végrehajtásánál együtt közreműködők a törvényt a jogszabályokat, a köz érdekében jól és üdvösen alkalmazzák.

Most amidőn hálattal szívvel köszönöm meg a közgyűlés mélyen tisztelt szónokának s a polgármester helyettes ur. Ö Nagyságának hozzám intézett üdvözlő szavait, mint Debrecen sz. kir. város első különálló alkotmányos főispánja ígérem a törvényhatóságnak, hogy minden igyekezetem, minden törekvésem, amelyet mint a kormány megbízottjának a törvények végrehajtásánál kifejtteni kötelességemben áll, oda fog irányulni, hogy a törvények alkalmazói között meg legyen az együtt érzés, a lelki összhang abban az irányban, hogy minden hivatali intézkedésük a köz javát, Debrecen város és polgárainak jól felfogott érdekeit s ezekkel kapcsolatban Csonka-Magyarországnak kiépítését és felvirágoztatását szolgálja.

Ugy legyen!

Feliratok, leiratok

Az éljenzéssel fogadott főispáni székfoglaló beszéd után folytatták a tárgysorozat tárgyalását. Elhatározták, hogy feliratilag üdvözlök nagyatádi *Szabó* Istvánt földmívelési és dr. *Vass* Józsefet közéletmezési miniszterré történt kinevezése alkalmából.

Tudomásul vették a belügyminiszter leiratát, hogy folyó évre a várostulajdon képező épületek kéményseprési munkáira özv. Morvay Sótérnéval kötött szerződés a város. *Tervey* Tamás dr megjegyzi, hogy a városi tanács törvénytelenül járt el, mikor a házikézelésbevétele kimondta és arra nem jogosítottaknak adta a kéményseprést vállalatba. Tudomásul vették, hogy a kormány a városi bélyegilletékről alkotott szabályrendeletet nem hagyta jóvá, csupán a pezsgő és habzó bor megadóztatását.

Elhatározták, hogy a Szikgyakor nevű városi birtokot október 1 től nyilvános árverésen bérbe adják. Tudomásul vették a magyarromán összekötő hivatalnak a megszállás alatt történt létesítését és megszüntetését. Néhány, kisebb ház árverésének eredményét jóváhagyták. Az alföldi „Gaea” bór, szárme és gypju feldolgozó és értékesítő r. t. részvényeiből 10,000 kor. értékűt jegyezték. Felemelték az építési szabályrendeletben megállapított engedélyezési és eljárás díjakat. Jóváhagyták a köztisztviselők vállalat részére engedélyezett 240,000 kor. beruházási hitelt és 100,000 forgótöke engedélyezését. Megszavazták a hortobágyi állatorvosi lakás rendbehozatalára szükséges 35,000 kor. póthitelt. *Ekli* József kifogásolta, hogy a javításokat mért nem eszközölték idejében, mikor 8,000 koronából kitélt volna a munka.

Az erdők és a tűzifa ügye

Elfogadták a város erdeiből kitermelt fának újabb megállapítására vonatkozó javaslatot, azonban a faelosztó kormánybiztos által kövelet elosztás ellen dr Komlóssy Imre indítványára egyhangulag elhatározták, hogy felírják a kormányhoz. *Eklí* József szövegét a részleges fakitermeléssel üzdött visszaéléseket. Tud két alakról, akik meggazdagodtak belőle. Semmi szükség arra, hogy a közvetítő kiuzsorázza a munkást és a szükségben levő vásárlót. Ajánlja az adóügyi tanácsnoknak, hogy alaposan tegye rájuk az adókulcsot! (Derűtség.) *Patay* József a kertészi lakosok részére is kéri kiterjeszteni a polgári felleitményt.

Ifjú *Balogh* Istvánt, *Komlóssy* Imrét és *Serly* Guztávot egyhangulag beválasztották a siketnémákat gyámolító egyesület igazgatótanácsába. Majd *Komlóssy* Dezső indítványára a zenedei tandíjat 600 koronára emelték föl, azonban a tandíjkezdvezmény szigorán enyhítettek.

Ezután az idő előhaladottságára tekintettel a főispán a közgyűlés folytatását csütörtök d. e. 9 órára halasztotta.

HIREK

Furcsa titok

pattant ki a nemzetgyűlés tegnapi ülésén, furcsa és módfelett elszomorító. Eddig csak azt tudtuk, hogy a nemzetgyűlésbe fölös számmal kerültek olyan emberek, akiket nem az odavalóság, hanem a politika forgataga sodrott a dunaparti tündérpalota felé, tegnap óta azonban azt is tudjuk, hogy még olyan honatyák is „képviselők” ott, akik nem állnak az üzérkedő és árdrágító zsidók olcsó és diételen babéjaira pályázni, s rémhírterjesztéssel foglalkozni. Aki lelkiismeretével összeegyeztethetőnek tartja, hogy országos fontosságú államkormányzati tervek után kutasson és szimatoljon, nemes hivatásának előnyeit bu.ás anyagi haszon megszerzésére kamatoztassa... Rettegően mély erkölcsi elítélődést és példátlanul korrump életfelfogást árul el ez a furcsa titok, melyről *Korányi* pénzügyminiszter rántotta le a leplet, s megérdemli, hogy a megtorlás eszközeiben szigorú és kiméletlen mérték alkalmaztassék. *Hinni* szeretőnk, hogy az összejáratott lensegi bizottság nemcsak mandátumától fosztja meg a bizalomra méltatlan „honatyát”, hanem büntető igazságszolgáltatás kezére is adja.

— Skót misszió a Nagytemplomban. A városunkba érkezett skót misszió részvételével szerdán délelőtt 9 órakor a Nagytemplomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyen az egyházi méltóságokon kívül részt vettek felekezeti különbség nélkül a városi törvényhatósági bizottság tagjai is. Az ünnepi istentiszteletet az énekkar a Szózat két első versszakának elnevelésével nyitotta meg, majd a debreceni lelkészkar patriarchája, *Könyves Tóth* Kálmán mondott gyönyörű fohászt, utána pedig a skót misszió három küldöttje közül rev. *John Flemming* edinburghi lelkész mondott beszédet, melynek keretében beszámolt a Lausanne-ban tartott ref. szövetséges egyházak világkongresszusáról, érdekesen hasonlítván Debreceni nem Rómához, hanem a skót Edinburghhoz. Angol nyelvű beszédének minden mondatát magyarul is tolmácsolta kísérője. Közéneke (Dicséret, dicsőség) eléneklése után az énekkar a Hymnuszsal fejezte be az istentiszteletet, mely után a misszió tagjai megtekintették az ősi kollégiumot.

— Előadás a skót-magyar nyelvrokonságról. Ma délután 4 órakor tartja meg Rose tanár az Erdélyi Magyar Székely Szövetség megbízásából Skót Magyar nyelvrokonság című szabadelőadását. Az előadás iránt oly általános az érdeklődés, hogy a Vármegyeház díszterme valószínűleg még kicsiny is lesz a hallgatóság befogadására. A köztisztviselők (tanárok, tanítók, közhivatalnokok) valamint katonatisztek az összes helyekre feláru belépti jegyeket kapnak, amelyet délután 3 óráig fogva a Vármegyeházban felállított pénztárnál válthatnak ki.

— A Katolikus Népszövetség folyó hó 19-én vasárnap tartja első népszerű előadását a róm. kath. gimnázium tornatermében, melyre a vezetőség a tagokat és érdeklődőket tisztelttel meghívja. Belépti díj nincsen.

— Vakmerő rablógyilkosság a fővárosban.

Budapestről jelentik: Tegnap, kedden délután *Weisz* Manfréd bárónak Lendvay-utca 13. sz. alatti lakásában rablógyilkosság történt. *Weisz* Manfréd házmesterét, *Szabó* Ferencet felküdte az emefeti ruhatarba egy értékes szőnyegért. Miután a házmester hosszú idő múltán sem jött le, ő maga is felment feleségével az emeletre, mikor szembe velük lerohant egy feldult arcu fiatalember revolverrel a kezében és rájuk fogva kiállította: Takarodjatok, mert lelőlek benneteket — s azzal elrohant. Üldözöbe vették, azonban sikertelenül. Mikor felmentek az emeleten levő ruhatarba, ott találták *Szabó* Ferencet holtan, mellette egy bőrdírd tele ruhával, amit a gyilkos magával akart vinni, de ebben zavarta meg a házmester. A detektívek az egész Városligetet körülzárták, razzziát tartottak a környéken levő kocsmákban és vendéglőkben is, de a tettest még nem tudták elfogni. A meggyilkolt *Szabó* Ferenc 10 éve állt a báró szolgálatában. A szemtanúk szerint a gyilkos libériában volt, aminek következtében felteszik, hogy a helyszínnel is ismerős lehetett. — Ma délután elfogták a rablógyilkost. A gyilkos egy *J* zsef főherceg-utcaibüfébe akart belépni, mikor egy rendőr a személyleírása nyomán felismerte. A gyilkos az első pillanatban revolvert rántott, de lefegyverezték, majd könyörögni kezdett, hogy ne bánják. Bevitték a rendőrfőkapitányságra, ahol kiderült, hogy *Kun* Sándornak hívják, 20 éves s most szabadult ki a fegyházból, ahol 2 évi büntetését töltötte ki.

— A Jótékony Nőegylet zenés délutánjai. A Jótékony Nőegylet árvaháza a mérhetetlen drágaság miatt válságos helyzetbe jutott. Hogy továbbra is feantartható legyen, minden segélyforrást megkísérlelnék; e végből f. hó 18. és 19-én azaz szombaton és vasárnap délután a *Bika kávéházban* két zenés délutánt rendeznek, ahol az uzsonnát *Euraszonyok* és *urleányok* szotgálják fel. Továbbá a közönség szórakoztatására lesz cigányzene és egy emelvényen első nap a *Fancsovics* nővérek, akik most jöttek haza Budapestre, ahol az első táncmesterekkel nyerték a kiképzésüket, — egy remek páros táncot lejtjenek jelmezben és egy első rangú kplé énekes is lesz, valamint egyéb szórakozások. Második nsp egy magyar táncot magyar ruhákban hat urleány fog táncolni és ismét lesz ének és hegedűszám fs. Szóval pompás szórakozást ígér és jó uzsonnát. — A Jótékony Nőegylet a nagyérdemű közönség szives támogatását azaz tömeges megjelenését kéri. Kezdeté délután 4 órakor.

— Katonazenekar hangversenye a Royalban. Ma este 8—11 ig a vonós katonazenekar nagy klasszikus műsorrall hangversenyez a Royal kávéházban. Belépődíj 8 korona, mely a zenealap javát szolgálja.

— Hajléktalan, mert kölcsön adta lakását. Alaposan megjárta *Stefán* András rokkant katona, aki évek óta házmester volt *Miklóssy* Márton Kossuth u. 25 sz. a. házában. A háztulajdonos *Nagykárolyban* van, ő alkalmazta, de már két év óta nem jöhetett Debrecenbe. *Stefán* a nyáron a téglagyárban kapott munkát és ideiglenesen ugyanott lakást is és miután *Tót* Sámuel rendőrnek nem volt lakása, ideiglenesen átengedte neki a házmesteri lakást azon kikötéssel, hogy távollétében ő látja el a házmesteri teendőket. Két hét múltán a rokkant katona értesítette *Tótot*, hogy a téglagyári munka nem állandó jellegű és a munka bevégeztével visszatér lakásába, nézzen magának másol lakást. *Stefán* munkája a téglagyárban megszűnt és ezzel ideiglenes lakásából is kitétek. Jönne vissza a régi házmesteri lakásába, de oda meg nem engedni be a rendőr, akinek ideiglenesen átengedte, sőt még az elöpinchébe sem engedni be, tehát a rokkant katona hajléktalan lett. A bíróság fogja eldönteni, hogy a háztulajdonos tudja és beleegyezése nélkül a pótházmester véglegesen elfoglalhatja-e azt a lakást, melyet a háztulajdonos által alkalmazott házmester csak kölcsön adott!

— *Németh* Aladár előadása a nagy vagyonadóról. A Baross-Szövetség kezdeményezésére holnap, csütörtökön délután fél hat órakor a Kereskedő Társulat dísztermében (Piac-u. 8) *Németh* Aladár az egyszeri nagy vagyonadóról és a vagyonszaporulati adóról előadást tart, amelynek keretében ismertetni fogja a német, az osztrák és a cseh vagyonadó törvényeket, az adókulcsokat és az értékelési módokat is. A rendkívül érdekes és aktuális előadáson érdeklődőket szívesen látnak.

— A Gazdasági Egyesület közleményei. A mezőgazdasági érdekképviselet, továbbá a mezőgazdasági egyeztető bizottságról és az egyenes s közadókra vonatkozó törvények és illetve rendeletekről a f. év szept. 19 én d. e. fél 11 órakor a polgári és gazda kör helyiségében tartandó ismertető előadásra ez uton hívjuk egyesületi tagjainkat. — A velőmag csávázáshoz szükséges rézgálicra az utalványok a gazdasági egyesület titkári hivatalánál (Piac u. 61. sz.) kiválthatók, ezen utalványokat a városházánál a számvevőségénel 20. számú szobában kell bemutatni nyilvántartásba vétel végett. A vételár a házi pénztárnál fizetendő. A rézgálicot a városi üzlet szolgáltatója ki, Vár-utcai helyiségében.

— Ipari munkaközvetítés. A hatósági munkaközvetítőnél (*Miklós* u. 23.) foglalkozást kaphat 400 fakitermelő munkás, 58 szakmunkás férfi, 5 nő, 165 segédmunkás férfi, 12 nő. Foglalkozást keresnek: 11 szakmunkás férfi, 43 segédmunkás férfi, 11 nő. Tanoncul keresnek 22 helyben, 2 vidéken. Mindenes házi cselédet keresnek 54 helyben, 6-ot vidéken.

— *Move* közlemény, Szent Királyi Tivadar ur a keresk. és iparkamara elnöke és neje a *Move* rendes tagjai, 1000—1000 korona lefizetésével az alapító tagok sorába léptek. Az elnökség ez uton is köszönetét fejezi ki a szép és követendő példáért. Titkár.

— Lisztet csak engedéllyel lehet szállítani. Budapestről jelentik, hogy ezentul a buza, rozs, kétszeres és árpa, zab, tengeri, tatárka, köles, lisztet és darát csak külön szállítási engedéllyel lehet tengelyen szállítani. Ugyancsak megszűnteliek a gabona és örleményeinek 10 és 20 kilogrammos posta csomagokban eddig megírt szállítását, sőt ezután a postán és vasuton 5 kilogrammnál nagyobb súlyú gabonát csak külön engedéllyel lehet szállítani. Erre vonatkozólag kormányrendelet jelenik meg. A zsemlye ára szeptember 19 étől kezdve 2 K 70 fillér lesz és csak kenyérjegy alapján lehet vásárolni. Egy szelvényre 4 zsemlyét adnak. Megszorítják a vendéglőben kiszolgált tészta is, amit szintén jegyre fognak kiszolgálni.

— Újabb szerb erőszakoskodások. Kaposvárról jelentik: A magyar és szerb állam közötti barátságos viszonyt súlyos incidens zavarta meg. Míg a szerb kormány megértő módon viselkedett, addig a pécsi és baranyai szerb katonaság a belgrádi kormány intenciói ellenére a megértés ellen dolgozik. Néhány nappal azelőtt történt, hogy egy *Maglits* *Vraszka* nevű szerb határrendőrségi tisztviselő magyar területre lépett s a magyar hatóságok kemkedés gyanuja miatt letartóztatták, majd Budapestre kísérték. Itt beteg lett, mire szanatóriumban helyezték el. Pécssett az a hír terjedt el, hogy a magyarok *Maglitsot* megverték és megsonkították. A pécsi szerb hatóságok kényszerítő rendelkezése ezt a magyar lapok is leközölték. Másnap a szerb hatóságok letartóztatták *Ruzsinszky* Béla iparost, a keresztény szocialisták vezérét, *Buzás* Ábelt a cisztercita főgimnázium igazgatóját, *Mosonyi* Dénest és dr *Visy* Imre ügyvédet, a főispán fiát. A tekintélyes polgárokat a legnagyobb brutalitással fogják el, sőt *Mosonyi* Dénest és *Ruzsinszky* Bélát félholtra vsrték, úgy hogy aligha maradnak életben. *Maglitsnak* Budapestben semmi baja sincs, sőt vasárnap megjelent személyesen a szerb konzulátuson, ahol kijelentette, hogy vele semmi erőszakosság nem történt s a magyarok mindig udvariasan bántak vele.

— Razzia. Tegnap éjszaka nagy razzziát tartott a rendőrség. A razzia alkalmával negyven munkanélküli és veszedelmes láncos került a rendőrség kezére.

— *Weiszmann* *Jakab* okl. mérnök jogositott földmérő magánmérnöki irodája *Piac-utca* 64 szám alatt van.

